

Gweithgor
Agregau
Rhanbarthol
Gogledd Cymru

Gweithgor
Agregau
Rhanbarthol
De Cymru

Datganiadau Technegol Rhanbarthol ar gyfer Gweithgorau Agregau Rhanbarthol Gogledd Cymru a De Cymru.

- 2il Adolygiad -

Adroddiad ar yr Ymatebion i'r Ymgynghoriad

Gydag Argymhellion y Grŵp Llywio

(terfynol, Ebrill 2020)

Paratowyd, ar ran Llywodraeth Cymru a Gweithgorau Agregau Rhanbarthol Gogledd Cymru a De Cymru

gan: **Cuesta Consulting Limited.**

(01460) 929 905 / 07952 170 180

alan.thompson@cuesta-consulting.com

Cyflwyniad:

Mae'r ddogfen hon yn crynhoi'r ymatebion a gafwyd i'r Broses Ymgynghori ar gyfer 2^{il} Adolygiad y Datganiad Technegol Rhanbarthol (DTRh), a gynhaliwyd rhwng mis Medi a mis Tachwedd 2019, ynghyd â'r argymhellion a wnaed gan Grŵp Llywio'r prosiect ynghylch y newidiadau angenrheidiol i'r DTRh drafft, er mwyn ymdrin â phob un o'r pwyntiau a godwyd. I ddechrau, mae'r adroddiad yn amlygu pum mater allweddol a godwyd gan sawl ymgynghorai ac yna mae'n ymdrin yn ei dro â phob un o'r 20 cwestiwn a ofynnwyd yn holiadur yr ymgynghoriad.

Daeth cyfanswm o 23 ymateb i law. Roedd saith ohonynt gan Awdurdodau Cynllunio Lleol (ACLLau) yng Ngogledd Cymru; ac roedd deuddeg ohonynt gan ACLLau yn Ne Cymru. Roedd y pedwar ymateb arall gan y Gymdeithas Cynnyrch Mwynol (MPA), Cyfoeth Naturiol Cymru (CNC), un gweithredwr mwynau annibynnol yng Ngogledd Cymru ac un cwmni ymgynghori, sy'n cynrychioli gweithredwr yn Ne Cymru. Mewn cyferbyniad â'r adolygiad 1^{af}, ni ddaeth unrhyw ymateb i law gan sefydliadau eraill nac awdurdodau lleol yn Lloegr.

Mae'r ymatebion unigol yn cael eu trin yn gyfrinachol. Felly, ni chafodd y manylion isod eu neilltuo i gyfranwyr unigol yn fwriadol, ac eithrio lle bo angen gwneud hynny er mwyn gwerthfawrogi eu statws (a lle cafwyd caniatâd i wneud hynny gan y cyfranwyr dan sylw).

Y Materion Allweddol a Godwyd:

Roedd yr ymgynghoriad yn nodi amrywiaeth o faterion y mae angen eu hystyried, ac mae'r rhain wedi'u nodi ym mhrif gorff yr adroddiad hwn, ond codwyd nifer o bwyntiau allweddol fel ymateb i ddau neu fwy o gwestiynau ar wahân a/neu gan fwy nag un ymatebydd. Mae'r rhain wedi'u nodi isod, ynghyd ag ymatebion y Grŵp Llywio a'r camau y cytunwyd arnynt ([sy'n cael eu dangos mewn testun glas](#)):

1. Mewn egwyddor mae **ffigurau tai** mewn CDLLau mabwysiedig yn darparu dull cadarn a chyson ar gyfer arwain dosraniadau i'r dyfodol OND:
 - a. Mae nifer o'r CDLLau yn nesáu at eu dyddiadau terfynu statudol ac mae un ACLL yn awgrymu y byddai'n amhriodol dirwyn y polisi tai ymlaen i bob pwrpas o CDLLau o'r fath y tu hwnt i'r dyddiad terfynu drwy eu defnyddio yn y DTRh. [Roedd y Grŵp Llywio'n anghytuno â'r ddadl hon, a nododd nad oedd defnyddio'r ffigurau o'r CDLLau hyn, y tybir eu bod y ffynhonnell ddata orau sydd ar gael \(gweler isod\), ddim yr un fath â dirwyn y polisiau ymlaen. Ar ben hynny, dyddiad sylfaenol DTRh2 oedd 2016 felly adeg y dyddiad sylfaenol roedd gan y mwyafrif llethol o CDLLau 5 mlynedd neu fwy ar ôl i redeg.](#)
 - b. Boed hynny'n wir neu beidio, darganfuwyd bod y ffigurau mewn o leiaf rhai o'r CDLLau mabwysiedig yn wallus, am ryw reswm neu'i gilydd, felly ni ddylid eu defnyddio. [Roedd y Grŵp Llywio'n cydnabod y bu anghytuno cryf mewn sawl achos ynglŷn â ffigurau'r gofynion tai pan gafodd y CDLLau eu mabwysiadu i ddechrau; ac yn y mwyafrif o achosion mae'r cyfraddau cwblhau go iawn wedi bod yn sylweddol is na'r gofynion hynny. Roedd hefyd yn nodi, fodd bynnag, nad oedd yr un o'r pethau hyn \[o reidrwydd\]\(#\) yn golygu bod y gofynion yn anghywir; dim ond bod lefelau adeiladu wedi gostwng, yn rhannol oherwydd y dirwasgiad. Yn ogystal, roedd y Grŵp Llywio'n teimlo na fyddai'n ymarferol ail-archwilio'r dadleuon hynny a chytuno ar ffigurau amgen ar gyfer pob awdurdod nawr.](#)

Hefyd, ni fyddai unrhyw ffigurau newydd ond yn giplun mewn amser ac ni fyddai'r rhain wedi'u profi mewn Archwiliad CDLI.

- c. Os oes angen, gellir cael gafael ar ffigurau gofynion tai mwy diweddar gan ffynonellau eraill, gan gynnwys Adroddiadau Monitro Blynnyddol, Adroddiadau Adolygu CDLI neu Strategaethau a Ffefrir CDLI 2. Nododd y Grŵp Llywio fod pob un o'r rhain yn cynnig ffynonellau data amgen, ond nad ydynt yn gwneud hynny'n gyson, ac y byddai perygl 'dewis a dethol' ffynonellau data ar gyfer pob ACLI, oni bai ei fod wedi'i seilio ar resymeg gweithredu glir y canfuwyd ei bod yn gadarn mewn Archwiliad CDLI ac y gellir ei hailddefnyddio mewn Adolygiadau yn y dyfodol.
 - d. Hefyd, dylid ystyried y ffigurau tai yn y Fframwaith Datblygu Cenedlaethol (FfDC) drafft. Roedd y Grŵp Llywio'n cydnabod bod y FfDC drafft yn cyflwyno ffynhonnell data newydd, cyfredol a chyson ar ofynion tai ac, mewn Adolygiadau o'r DTRh yn y dyfodol, efallai y byddai'n gwneud synnwyr cysylltu darpariaeth agregau i'r dyfodol â gofynion tai yn y fersiwn *fabwysiedig* ddiweddaraf sydd ar gael o'r FfDC. Yn y cyfamser, fodd bynnag, nid yw'r ffigurau FfDC drafft ond yn cynnig amcan cychwynnol a allai newid ar ôl iddynt gael eu harchwilio gan ACLlau unigol yng ngoleuni amcanion polisi eraill – e.e. ar gyfer twf. Ymhellach, roedd y ffigurau FfDC drafft ar y cyfan yn is na'r ffigurau diweddar ar gyfer cyfraddau cwblhau tai go iawn, yn ystod cyfnod a oedd yn cynnwys dirwasgiad difrifol. Dydy ffigurau o'r fath ddim yn gydnaws â dyheadau Llywodraeth Cymru ar gyfer twf economaidd. Am y rhesymau hyn, daeth y Grŵp Llywio i'r casgliad bod y ffigurau tai a nodwyd yn y CDLIau mabwysiedig, a fu'n destun archwiliad manwl yn ystod y Cam Archwilio, yn parhau i fod y ffynhonnell wybodaeth orau sydd ar gael i'w defnyddio yng Ngham 1 o fethodoleg y DTRh. [ond gweler hefyd yr ymateb i Eitem 2 o dan Gwestiwn 6, isod, lle'r oedd y Grŵp Llywio'n cytuno y dylid defnyddio data ar gyfraddau cwblhau tai (yn ogystal â gofynion rhagolygon) yn ystod Cam 3 o'r fethodoleg].
2. **Diffiniad o Is-Ranbarthau.** Yr unig fater sy'n peri pryder yma yw un a godwyd gan sawl awdurdod ar draws De-ddwyrain Cymru, yw y dylid cyfuno is-ranbarth 'Gwent – blaenorol' gydag is-ranbarth Dinas Caerdydd, a gan hynny cyfateb yn uniongyrchol â Rhanbarth Prifddinas Caerdydd. Roedd y Grŵp Llywio'n anghytuno â'r awgrym hwn, oherwydd byddai'n tansilio'r ymdrechion bwriadol a wnaed yn yr 2^{il} Adolygiad i hyrwyddo patrwm cyflenwi sy'n fwy teg a chynaliadwy ledled De-ddwyrain Cymru gyfan. Nododd fod y ddau is-ranbarth wedi'u cyfuno'n barod i bob pwrpas, â'r diben o gyfrifo dosraniadau ACLI (sydd wedi'u nodi yn Nhabl 5.3), ond bod angen gwahanu er mwyn gallu rhoi'r cydweithrediad is-ranbarthol ar waith yn effeithiol. Byddai cydweithredu yn y fath ffordd ar draws ardal gyfunedig Caerdydd / Gwent – blaenorol yn dod yn llawer anoddach yn logistaidd, ac o bosibl yn golygu y gellid llenwi diffygion yn ardal Gwent – blaenorol gyda chronfeydd dros ben a ganiateir yn ardal Dinas Caerdydd, gan gynnwys Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog. Ystyriwyd bod hyn yn amhriodol, yn rhannol oherwydd byddai'r pellteroedd teithio dan sylw mewn rhai achosion yn aneconomaidd ac yn anghynaliadwy ond hefyd oherwydd byddai'n groes i bolisi Cenedlaethol i roi mwy o ddibyniaeth ar gyflenwad o Barciau Cenedlaethol. Bydd angen edrych ar y pwynt olaf, yn fwy cyffredinol, yn y canllawiau am gydweithredu (gweler Eitem 43, isod). Efallai y bydd amgylchiadau'n codi lle bydd angen i'r ddau is-ranbarth gydweithredu, ond ni fyddai hynny'n arferol, ac eto byddai angen ei gyfiawnhau yn unol â'r canllawiau.

- 3. Dosraniadau i ACLlau neu is-ranbarthau.** Mae'r MPA wedi mynegi rhesymau cryf (yn gysylltiedig â datganiadau clir yn MTAN 1) pam fod rhaid gwneud dosraniadau i ACLlau unigol, ac *nid yw'n ymddangos bod gan y rhan fwyaf o awdurdodau broblem â hyn*. Yr eithriadau yw'r rhai yng Ngorllewin Cymru a Sir Gaerfyrddin (a oedd, yn yr Adolygiad Cyntaf, wedi derbyn dosraniad cyfunedig am dywod a gro – ond ddim ar gyfer cerrig mâl), ynghyd â Rhondda Cynon Taf, Casnewydd a Sir Fynwy. Mae MTAN1 (Para. 49) yn nodi bod yn rhaid cael banciau tir ym mhob ACLI (ac eithrio Parciau Cenedlaethol ac AHNEau) - nid yw'r gofyniad hwnnw wedi newid. Nododd y Grŵp Llywio mai un ateb posibl yw gwneud eithriad ar gyfer sefyllfa tywod a gro Gorllewin Cymru, fel o'r blaen, ond mai ateb taclusach, na fyddai'n tansilio'r dull gweithredu cyffredinol, fyddai atgyfnerthu'r awgrymiadau i sicrhau cydweithrediad rhwng yr ACLlau hynny, sydd eisoes wedi'i wneud. Ar gyfer De-ddwyrain Cymru, nodwyd bod y sefyllfa'n peri llawer iawn mwy o broblemau: petai dosraniadau ond yn cael eu gwneud i'r is-ranbarth cyfunedig hwnnw (h.y. Caerdydd + Gwent - blaenorol), ni fyddai cyfiawnhad dros ddyraniadau newydd mewn unrhyw le, yn sgil y cronfeydd dros ben ym Merthyr/PCBB. Byddai hyn yn gwrthdroi, yn hytrach na gwella, y dyhead am batrwm cyflenwi sy'n fwy cynaliadwy. Am y rhesymau hynny, cytunodd y Grŵp Llywio'n unfrydol bod yn rhaid gwneud dosraniadau i ACLlau unigol, oni bai a nes bydd y gofynion yn MTAN 1 yn cael eu newid. Nododd hefyd, fodd bynnag, os nad oes modd diwallu'r dosraniadau a argymhellir ar gyfer yr ACLlau unigol, gellid defnyddio Datganiadau o Gydweithrediad Is-ranbarthol (gweler isod) i ddatblygu ffyrdd amgen (sy'n fwy cyraeddadwy a chynaliadwy) o gyrraedd y ffigwr cyffredinol ar gyfer yr is-ranbarth hwnnw
- 4. Datganiadau o Gydweithrediad Is-Ranbarthol (SSRCau).** Mae'n ymddangos bod y rhain wedi cael eu croesawu at ei gilydd, heb wrthwynebiadau ar wahân i'r angen a leisiwyd yn gyffredinol am eglurhad cliriach ynghylch y mecanweithiau dan sylw (gan gynnwys amserlen ar gyfer gweithredu ac ymdrin ag amserlenni amrywiol CDLlau cydrannol). Cytunodd y Grŵp Llywio fod angen canllawiau a thrafodwyd eu cynnwys yn fanwl. Ar ôl eu cwblhau, bydd y rhain yn cael eu hychwanegu at y fersiwn derfynol o'r DTRh diwygiedig.
- 5. Data Gwerthiannau.** Dim ond un awdurdod sydd wedi gwrthwynebu'r defnydd o'r cyfartaleddau 3 blynedd a 10 mlynedd uchaf, oherwydd y '*rhagdybiaeth ynghylch gorddarpariaeth*' honedig mae hyn yn ei awgrymu. Roedd un ymatebydd arall (gweithredwr mwynau) wedi gofyn am gael defnyddio data gwerthiannau hyd at 2018, ac nid 2016 (er bod hyn oherwydd mater lleol penodol iawn yn ymwneud â newid perchnogaeth un chwarel). Nododd y Grŵp Llywio, i ddechrau, nad yw gorddarpariaeth yn rhywbeth i boeni amdano at ei gilydd (*nid yw'n arwain at gor-gyflenwi, ond mae'n gochel yn erbyn y risg fwy difrifol o dan-ddarpariaeth*). Yn ail, efallai ei bod hi nawr yn bosibl defnyddio data gwerthiannau mwy diweddar, ond byddai hyn yn golygu bod angen ail-weithio'r holl ffigurau'n gyfan gwbl ynghyd â'r testun cyfatebol, sy'n golygu gwaith sylweddol ychwanegol ac oedi o ran cyhoeddi'r DTRh. Felly, cytunwyd na ddylid newid y data gwerthiannau.

Ymatebion Manwl a Chamau a Argymhellir:

Cyffredinol

Cwestiwn 1: At ei gilydd, ydy'r Ail Adolygiad Drafft o'r DTRh yn help i chi ddeall y materion dan sylw wrth gynllunio ar gyfer darpariaeth agregau yng Nghymru i'r dyfodol? (Os nad yw, awgrymwch unrhyw feysydd y gellid eu gwella).

Crynodeb o'r atebion a roddwyd: O'r 23 ymateb, dywedodd **13** 'Ydy' ac ni chynigiodd y **deg** arall unrhyw sylwadau ar y cwestiwn penodol hwn.

Ymateb y Grŵp Llywio: Does dim angen newidiadau mewn ymateb i'r cwestiwn hwn, er bod sawl ymatebydd wedi nodi bod angen eglurder yn gysylltiedig â mater manylach Datganiadau o Gydweithrediad Is-Ranbarthol (gweler **C10** isod)

Crynodeb Gweithredol

Cwestiwn 2: Oes unrhyw faterion allweddol neu ganfyddiadau o'r brif ddogfen ar goll o'r Crynodeb Gweithredol a bod angen eu hychwanegu?

Crynodeb o'r atebion a roddwyd: Dywedodd **deg** ymateb 'na' ac ni chynigiodd **11** o'r lleill unrhyw sylwadau. Awgrymodd **un** ymatebydd y gellid rhoi manylion ychwanegol yn yr adran am Gam 4 ynghylch yr hyn y mae strategaeth DTRh2 yn ei ddarparu. Awgrymodd **un** arall y dylai'r Crynodeb Gweithredol esbonio mwy ynglŷn â pherthnasedd y data tai (ar ôl ei gwblhau) ac fe ddylai rybuddio ynghylch y cyfyngiadau dan sylw.

Ymateb y Grŵp Llywio: Dylid ymgorffori'r ychwanegiadau hyn yn seiliedig ar yr ymatebion i **C6** a **C8** (gweler isod).

Pennod 1: Pwrpas ac Amcanion y DTRh

Cwestiwn 3: Oes unrhyw agweddau o bwrpas y DTRh nad ydych yn eu deall ar ôl darllen y bennod hon? Oes unrhyw agweddau rydych chi'n anghytuno â nhw? Os oes, manylwch.

Crynodeb o'r atebion a roddwyd: Dywedodd **naw** ymatebydd 'na' ac ni chynigiodd **deg** arall unrhyw sylwadau. Amlygodd **un** ymatebydd (yr MPA) yr angen am eglurder ynghylch SSRCAu a rôl y RAWPau o fewn y rheiny. Dywedodd **un** ACLI 'oes' er bod ei bryder yn ymwneud mewn gwirionedd ag effeithiau'r DTRh yn hytrach na'i bwrpas; ac roedd **dau** arall (Caerdydd a RCT) wedi dweud 'oes' ond yn ymwneud yn unig ag ymholiadau penodol ynghylch hyd eu CDLlau - a bydd angen mynd i'r afael â'r rheiny. Roedd Sir Fynwy hefyd wedi codi'r mater am hyd y CDLI.

Ymateb y Grŵp Llywio: Cytunwyd y bydd canllaw ar SSRCAu yn cael ei gynhyrchu. Cytunwyd hefyd y dylai 'Cyfnod Cynllun' CDLI Caerdydd fod yn 15 mlynedd fel y mae i'r lleill, ac felly fe ddylai cyfanswm y dosraniad a'r cyfrifiadau cysylltiedig ar gyfer Caerdydd gael eu lleihau yn unol â hynny. (Roedd Caerdydd wedi nodi, er mai cyfnod y cynllun ar gyfer ei CDLI mabwysiedig yw 2006 i 2026, fod gwaith ar y cynllun wedi dechrau yn 2011 mewn gwirionedd ar ôl diddymu'r CDLI blaenorol (a oedd yn ymdrin â'r cyfnod rhwng 2006 a 2021) a'r rheswm dros gadw'r dyddiad dechrau fel 2006 oedd am fod llawer o'r sylfaen dystiolaeth ar gyfer y cynllun a ddiddymwyd wedi'i defnyddio ar gyfer y cynllun newydd er mwyn osgoi gwariant diangen ar baratoi dystiolaeth newydd lle nad oedd ei hangen. I bob pwrpas mae hyn yn golygu bod y cynllun yn un 15 mlynedd a ddaw i ben yn 2026). Roedd y Grŵp Llywio hefyd yn cytuno yn y ddau achos lle nodwyd cyfnodau cynllun gweithredol o ddim ond 10 mlynedd (RCT a Sir Fynwy), bod cyfnodau

gwirioneddol y cynlluniau, mewn termau polisi, yn dal i fod yn 15 mlynedd. Felly, ni ddylid newid y cyfrifiadau ar gyfer yr awdurdodau hynny

Pennod 2: Egwyddorion Allweddol a Dulliau Gweithredu

Cwestiwn 4: Ydych chi'n hapus â'r egwyddorion allweddol a'r dulliau gweithredu sydd wedi'u nodi yn y bennod hon? Os nad ydych, eglurwch pam a beth sydd ar goll, os oes rhywbeth.

Crynodeb o'r atebion a roddwyd: Dywedodd **15** o'r ymatebwyr 'ydw' (neu 'ydw'n gyffredinol' mewn un achos) ac ni chynigiodd **chwech** arall unrhyw sylw. Dim ond **un** ymatebydd a oedd wedi dweud nad oedd yn hapus, er bod ei bryderon yn ymwneud â rhoi'r egwyddorion ar waith, yn hytrach na'r egwyddorion eu hunain. Nododd **un** ymatebydd olaf (CNC), er ei fod yn gefnogol at ei gilydd, nifer o awgrymiadau adeiladol am ffyrdd y gellid gwella'r egwyddorion allweddol, yn enwedig drwy ddefnyddio cyfresi data newydd, a gedwir gan CNC, y gellid eu defnyddio i wella, neu o bosibl disodli, y set data 'IMAECA' ar Allu Amgylcheddol. [Yn ystod Cyfarfod y Grŵp Llywio cytunwyd, gyda chynrychiolydd CNC, y dylid ystyried yr holl awgrymiadau hyn ar ddechrau'r Adolygiad nesaf, yn hytrach na'r un yma, neu yn ystod y cyfnod yn y canol, drwy drafodaethau rhwng CNC a LIC.](#)

Cwestiwn 5: Ar ôl darllen y ddogfen gyfan, ydych chi'n meddwl bod yr egwyddorion allweddol hyn wedi cael eu harfer yn ddigonol wrth gyflawni'r adolygiad? Os nad ydych, eglurwch pam.

Crynodeb o'r atebion a roddwyd: dywedodd **deg** ymatebydd 'do' (gyda mân amodau mewn tri achos, gan gynnwys yr angen (a nodwyd gan yr MPA) i'r DTRh nodi'n fwy clir bod yr egwyddorion allweddol wedi'u rhoi ar waith) ac roedd **pedwar** arall, er eu bod yn cytuno at ei gilydd, yn cyfeirio at bryderon mwy difrifol – sy'n cael eu hadlewyrchu'n bennaf yn eu hatebion i **C6** a **C8** (gweler isod). Ni chynigiodd **chwech** arall unrhyw sylw. Roedd **tri** ymatebydd yn anghytuno, gydag un yn cyfeirio at bryderon mwy difrifol ynghylch defnyddio ffigurau tai sydd wedi dyddio a'r angen am ddsoraniadau is-ranbarthol, yn hytrach na rhai ACLlau, ac un arall yn nodi pryderon ynglŷn â'r ffordd mae egwyddorion Newid Patrwm Cyflenwi a'r Egwyddor Agosrwydd yn cael eu gweithredu. Mae pob un o'r materion hyn yn cael eu trafod o dan **C6**, isod. Roedd y trydydd pwynt anghytuno (gan CNC) yn darparu rhagor o awgrymiadau adeiladol ar gyfer ffyrdd y gellir gweithredu'r egwyddorion allweddol yn fwy effeithiol yn ogystal â'u gwella. [Eto, cafodd y rhain eu trafod yn ystod Cyfarfod y Grŵp Llywio pryd cytunwyd, gyda chynrychiolydd CNC, bod y rhain i gyd yn awgrymiadau i'w hystyried ar ddechrau'r Adolygiad nesaf, yn hytrach na hwn, neu yn ystod y cyfnod yn y canol, drwy drafodaethau rhwng CNC a LIC. Nodwyd pwynt yr MPA ynghylch yr angen i nodi'r ffaith bod yr egwyddorion allweddol wedi'u rhoi ar waith, er bod angen cynnwys cafeat ynghylch yr anhawster o wneud hynny mewn nifer fach o achosion, lle bydd angen cydweithredu o bosibl er mwyn creu ateb sy'n fwy cyraeddadwy a chynaliadwy.](#)

Pennod 3: Methodoleg ar gyfer yr 2^{il} Adolygiad

Cwestiwn 6: Ydych chi'n hapus â'r fethodoleg a ddefnyddiwyd ar gyfer yr 2^{il} Adolygiad? Os nad ydych, eglurwch pam a pha welliannau y gellid eu hystyried.

Crynodeb o'r atebion a roddwyd: Dywedodd **pum** ymatebydd 'ydw' ac roedd **pedwar** arall yn cytuno gyda mân amheuan ynghylch yr angen am eglurhad cliriach ynglŷn â'r ffordd y mae data tai yn cael ei ddefnyddio. Roedd **tri** arall yn cytuno at ei gilydd ar wahân i bryderon am fanylion penodol – sy'n wahanol ym mhob achos (ac ymdrinnir â phob un ohonynt yn y pwyntiau isod). Dim ond **dau** ymatebydd oedd heb wneud sylwadau ar y cwestiwn hwn. Roedd gan bob un o'r **naw** ymatebydd arall bryderon mwy difrifol. Mae'r rhain wedi'u crynhoi isod, ac mae [ymatebion y Grŵp Llywio wedi'u nodi'n las ar gyfer pob sylw](#).

1. Roedd deg ymatebydd unigol (naw o'r 18 ACLI yn Ne Cymru ac un ACLI ychwanegol yng Ngogledd Cymru) wedi lleisio pryderon ynglŷn â defnyddio [gofynion tai](#) o CDLLau mabwysiedig, fel dangosydd gofynion agregau i'r dyfodol. Roedd y rhan fwyaf o'r rhain wedi nodi bod y ffigurau mabwysiedig bellach yn cael eu disodli gan ragolygon tai sy'n bendant yn is a fyddai'n cynnig sylfaen dystiolaeth sy'n fwy 'credadwy'. Roedd rhai'n awgrymu y dylid addasu'r ffigurau ar i lawr er mwyn adlewyrchu'r amcanestyniadau mwy diweddar o aelwydydd a phoblogaeth a'r wybodaeth yn Strategaethau a Ffefrir CDLI2 a'r Cynlluniau wedi'u Hadneuo neu yn y Cyd-astudiaethau Argaeledd Tir ar gyfer Tai 2019. Roedd sawl ymatebydd hefyd wedi nodi'r ffigurau tai llawer is a nodwyd yn y Fframwaith Datblygu Cenedlaethol diweddaraf (FfDC) ac awgrymwyd y dylid rhoi blaenoriaeth i'r rhain. Serch hynny, tynnodd yr MPA sylw at y ffaith bod ffigurau'r FfDC yn is na'r cyfraddau cwblhau gwirioneddol a gyflawnwyd yn ystod y cyfnod diweddar o ddirwasgiad dwfn a'u bod yn gwrthdaro â dyheadau twf mwy cyffredinol Llywodraeth Cymru.
Ymateb y Grŵp Llywio: Mae'n amlwg bod y mater hwn yn peri cryn bryder, ac yn cael ei rannu gan gymaint â hanner yr ACLlau yn Ne Cymru (ond dim ond un ACLI yng Ngogledd Cymru), ond mae gwrthddadleuon cryf (wedi'u nodi mewn un ymateb ysgrifenedig ond wedi'u mynegi gan eraill yn ystod y digwyddiadau ymgynghori). [Gweler yr ymateb i FATER ALLWEDDOL 1, uchod](#).
2. Roedd un ymatebydd (ACLI yn is-ranbarth Caerdydd) wedi awgrymu'n benodol y dylid addasu Dewis B ym methodoleg Cam 3 i ystyried y cyfraddau cwblhau tai go iawn (dros y cyfnod sylfaenol) [yn ogystal â gofynion i'r dyfodol](#). Cafodd hyn ei awgrymu am ei fod yn ofynnol i rai ACLlau sicrhau nifer uwch o dai yn eu his-ardaloedd nag y maen nhw wedi llwyddo i'w gyflawni yn ystod y cyfnod sylfaenol, tra bod disgwyl i eraill sicrhau llai ar gyfartaledd nag y maen nhw wedi'i gyflawni. Mae'r ymatebydd yn awgrymu y byddai'r newid hwn yn gwella'r modd y defnyddir yr egwyddor 'Newid Patrwm Cyflenwi' y cyfeirir ati ym mhennod 2. **Ymateb y Grŵp Llywio:** Mae hwn yn awgrym da ac fe ddylid ei fabwysiadu. Bydd angen mynd ati i wneud newidiadau cyfatebol i'r manylion yn Nhablau 5.2 a 5.3, gyda'r newidiadau hynny'n cael eu cario drosodd i Dablau 5.4 i 5.7 a'r testun cysylltiedig (gan gynnwys yr Atodiadau Rhanbarthol).
3. Aeth yr un ACLI ymlaen i awgrymu y dylai'r DTRh osgoi nodi dosraniadau go iawn ond yn hytrach fe ddylai ddarparu methodoleg sy'n galluogi mewnosod y data tai diweddaraf sydd ar gael mewn [fformiwla](#) y cytunwyd arni, er mwyn cyfrifo'r gofynion ar gyfer pob ACLI adeg paratoi'r CDLI.
Ymateb y Grŵp Llywio: Gwrthodwyd yr awgrym hwn am ddau reswm: yn gyntaf, byddai dull fformiwlaig yn unig yn cael gwared ar y cyfle i broses y DTRh ddefnyddio unrhyw addasiadau

ansoddol ('synnwyr cyffredin'); yn ail, byddai defnyddio'r data tai 'diweddaraf sydd ar gael' yn gam cadarnhaol tuag at gadw'r holl CDLlau mor gyfredol â phosibl, ond gallai arwain at fethu â chyrraedd y cyfansymiau cenedlaethol a rhanbarthol cyffredinol, fel y pennir gan y DTRh, yn enwedig os yw ACLlau unigol yn dadlau dros y ffigurau tai isaf posibl o blith ystod o ddewisiadau. Roedd y Grŵp Llywio'n ffafrio defnyddio un ffynhonnell data tai sy'n gyson.

4. Roedd pum ymatebydd – gan gynnwys pob un o'r pedwar ACLI yn is-ranbarth 'Gwent – blaenorol' ac un yn is-ranbarth 'Dinas Caerdydd' cyfagos – yn ystyried y dylid cyfuno'r ddwy ardal dan sylw fel un is-ranbarth. **Ymateb y Grŵp Llywio:** Gweler yr ymateb i **FATER ALLWEDDOL 2**, uchod.
5. Roedd un ACLI arall wedi mynegi pryder mwy cyffredinol bod y ffiniau is-ranbarthol wedi'u llunio heb ddefnyddio Asesiad Amgylcheddol Strategol (AAS). **Ymateb y Grŵp Llywio:** Mae dogfennau'r DTRh yn bennaf yn cynrychioli sylfaen dystiolaeth a baratowyd ar y cyd ac felly nid ydynt cystal â chynllun neu raglen ac nid oes eu hangen at ddibenion y Gyfarwyddeb AAS. Yn yr un modd â'r DTRh gwreiddiol a'r Adolygiad Cyntaf, ar y lefel gyffredinol hon ac o ystyried y dadansoddiad manwl pellach a'r gwaith llunio Cynllun y bydd ei angen i weithredu'r DTRh drwy Gynlluniau Datblygu Lleol (lle bo AAS yn ofyniad ffurfiol), ni ystyriwyd ei fod yn briodol nac yn angenrheidiol i AAS gael ei gynnal fel rhan o'r Adolygiad. Dylid ychwanegu datganiad i'r perwyl hwn yn y dogfennau terfynol.
6. Awgrymodd un ymatebydd (ACLI yn is-ranbarth Caerdydd) y dylai'r DTRh annog dulliau cydweithredol ac is-ranbarthol go iawn o weithio drwy ddosraniad is-ranbarthol cyfunedig, yn hytrach na dosraniadau i ACLlau unigol. Nodwyd y pwynt olaf hwn hefyd gan ddau o'r ACLlau yn ardal Gwent – blaenorol a chan bedwar ACLI arall (y rhai yng Ngorllewin Cymru a Sir Gaerfyrddin gyfagos, lle cyflwynwyd dosraniad is-ranbarthol cyfunedig yn yr Adolygiad Cyntaf, yn benodol ar gyfer y ddarpariaeth o dywod a gro). **Ymateb y Grŵp Llywio:** Byddai'r awgrym hwn, er bod ganddo rywfaint o werth, yn tansilio rôl y DTRh o bosibl o ran darparu cyngor annibynnol, strategol a thechnegol. Er mwyn cydnabod ei bwysigrwydd, ymdrinnir â hyn o dan **FATER ALLWEDDOL 3**, uchod.
7. Roedd un ymatebydd arall wedi mynegi'r farn bod angen i'r ffigurau gwerthiannau hanesyddol (hyd at ddiwedd 2016) hefyd gael eu diweddarau (hyd at ddiwedd 2018) i adlewyrchu'r newid diweddar mewn perchnogaeth a'r cynnydd wedyn mewn cynnyrch o un pwll tywod a gro penodol yng Ngogledd Cymru. **Ymateb y Grŵp Llywio:** Roedd y mater hwn yn gysylltiedig ag un chwarel benodol, ond mae'n codi cwestiwn mwy cyffredinol y dylid ei ystyried yn ehangach. Felly, cafodd ei ystyried o dan **FATER ALLWEDDOL 5**, uchod.
8. Yn olaf, nododd tri ACLI fod angen gwneud newidiadau i adlewyrchu cyfnodau gwahanol eu CDLlau (15 yn hytrach na 20 mlynedd yng Nghaerdydd, a 10 yn hytrach na 15 mlynedd yn Sir Fynwy a RCT). **Ymateb y Grŵp Llywio:** Gweler y sylwadau o dan **C3**, uchod.

Pennod 4: Dadansoddi'r Patrwm Cyflenwi Presennol

Cwestiwn 7: Ydych chi'n hapus â'r esboniad a roddwyd yn y bennod hon o'r patrymau cyflenwi presennol ar draws Cymru gyfan? Os nad ydych, eglurwch eich pryderon. *(Ond sylwch mai dim*

ond pryderon yn ymwneud â manylion yn eich Rhanbarth neilltuol chi y gellir ymdrin â nhw mewn ymateb i'r cwestiynau ychwanegol (11 i 16) am y ddau Atodiad Rhanbarthol).

Crynodeb o'r atebion a roddwyd: Dywedodd **11** ymatebydd 'ydw' er bod un o'r rhain wedi nodi bod y patrwm yng Ngogledd Cymru wedi'i ddylanwadu'n helaeth gan ganiatadau gyda chronfeydd mawr ac felly ni fydd yn newid am ddegawdau. Nododd un arall y bydd cynhyrchiant yn symud i leoliadau sydd ychydig yn llai cynaliadwy ar ôl defnyddio'r cronfeydd mwy cynaliadwy oni bai fod cronfeydd newydd yn cael eu caniatáu yn y lleoliadau gorau posibl. Nododd **un** ymateb ar wahân fod angen adolygu'r mapiau dosbarthu data tai os bwriedir defnyddio data tai newydd, ac roedd **un** ymatebydd arall wedi ailadrodd ei bryderon (o **C6**) ynghylch ffigurau tai gormodol. Nid oedd y **deg** ymatebydd arall wedi cynnig unrhyw sylw. **Ymateb y Grŵp Llywio:** O ystyried y ffaith NAD yw'r data tai am newid, nid oes angen gwneud newidiadau i'r mapiau.

Pennod 5: Asesiad o Ddosraniadau a Dyriadau

Cwestiwn 8: Ydych chi'n hapus â'r 'Dosraniadau Blyneddol a Ffefrir' a nodwyd yn Nhablau 5.2 i 5.3 a'r testun ategol? Os nad ydych, nodwch eich pryderon, un ai o ran awdurdodau cynllunio lleol unigol neu Is-Ranbarthau, neu Gymru yn ei chyfanrwydd.

Crynodeb o'r atebion a roddwyd: Dywedodd **wyth** ymatebydd 'ydw' a phwysleisiodd un o'r rhain y dylid caniatáu gwro o'r ffigurau hyn dan amgylchiadau eithriadol yn unig. Awgrymodd y dylid cryfhau canllawiau am hyn yn y DTRh. Nid oedd **pump** arall wedi cynnig unrhyw sylw. Roedd y mwyafrif o ymatebwyr (cyfanswm o **ddeg**) wedi dweud **nad** oedden nhw'n hapus â'r dosraniadau – yn bennaf am eu bod yn ffafrio dosraniadau is-ranbarthol yn hytrach na rhai ACLI, ond hefyd oherwydd y gofyniad a 'godwyd' yn seiliedig ar ffigurau tai gormodol sydd wedi dyddio. Cyfeiriwyd at yr olaf o'r rhain mewn tri achos yn unig, ond roedd pryderon o'r fath eisoes wedi'u mynegi gan y rhan fwyaf o'r ymatebwyr hyn dan C6 (gweler uchod). Roedd un o'r ymatebwyr a oedd yn anghytuno (Dinas Caerdydd) wedi dyfynnu'r broblem fwy penodol yn ei achos nhw o ddefnyddio Cyfnod Cynllun 20 mlynedd (yn hytrach na 15 mlynedd) a oedd wedi cynhyrchu cynnydd gormodol (51%) mewn gofynion o ran agregau. **Ymateb y Grŵp Llywio:** Trafodwyd mater Cyfnod Cynllun o dan **C3**, uchod, ac mae'r dosraniadau is-ranbarthol a data tai yn cael eu trafod mewn perthynas â **C6** a'r adran **MATERION ALLWEDDOL**, uchod.

Cwestiwn 9: Ydych chi'n hapus â'r manylion ynglŷn â chyflenwadau dros ben / diffyg a lleiafswm dyriadau angenrheidiol yn Nhablau 5.4 i 5.7 a'r testun ategol? Os nad ydych, nodwch eich pryderon, un ai o ran awdurdodau cynllunio lleol unigol neu Is-Ranbarthau, neu Gymru yn ei chyfanrwydd.

Crynodeb o'r atebion a roddwyd: Dywedodd **deg** ymatebydd 'ydw' ac ni chynigiodd **naw** arall unrhyw sylw. Nid oedd y **pedwar** ymatebydd arall yn hapus, a nodwyd yr un pryderon a fynegwyd o dan **C6** a **C8**, uchod. **Ymateb y Grŵp Llywio:** gweler y trafodaethau sy'n gysylltiedig â **C6**, uchod.

Cwestiwn 10: Ydych chi'n hapus â'r manylion a nodwyd ym mharagraffau 5.39 i 5.41, sy'n rhoi rhywfaint o hyblygrwydd i awdurdodau cynllunio lleol unigol i wyro oddi wrth argymhellion y Datganiad Technegol Rhanbarthol? Os nad ydych, eglurwch pam.

Crynodeb o'r atebion a roddwyd: Dywedodd **deg** ymatebydd 'ydw' a dywedodd **tri** arall 'ydw' gydag amodau penodol. Roedd y rhain yn cynnwys pryderon ynglŷn â chydweithredu rhwng ACLlau sy'n gweithio i amserlenni gwahanol iawn; pryder na ddylai cydweithredu danseilio gallu ACLl unigol i gyflwyno'i CDLI ei hun; a'r angen mwy cyffredinol am eglurhad ynghylch 'rheolau' penodol cydweithredu o dan senarios amrywiol (e.e. pa un a oes angen cynnwys yr holl ACLlau yn yr ardal yr effeithir arni, neu ddim ond trefniadau dwyochrog ac ati). Awgrymodd un o'r ymatebwyr hyn y dylid caniatáu gwyro oddi wrth argymhellion y DTRh dan amgylchiadau eithriadol yn unig, ac y dylai Llywodraeth Cymru arfer pwerau ymyrryd lle cynigir atebion amgen (cydweithredol) dan amgylchiadau nad ydynt yn rhai 'eithriadol'. Awgrymodd un arall y dylid bod yn ofynnol cael Datganiadau Cydweithredol cyn pen 6 mis o gyhoeddi Adolygiad y DTRh ac y dylid osgoi bwrw amcan ynghylch canlyniadau posibl cydweithredu (e.e. paragraffau 5.31, 5.32 a 5.33 o'r brif ddogfen). Ni chynigiodd **chwe** ymatebydd arall unrhyw sylw ar y mater hwn. Dywedodd y **pedwar** ymatebydd arall nad oedden nhw'n hapus â'r manylion yn y paragraffau hyn. Mewn un achos, roedd y gwrthwynebiad wedi'i seilio'n unig ar y syniad bod y datganiadau'n amodol ar ganiatâd RAWP (a nodwyd gan eraill hefyd ac sydd bellach wedi'i ddileu). Mewn achos arall, teimlwyd bod gofynion yr ACLl yn rhy gyfarwyddol ac eto bod angen mwy o eglurhad ynghylch 'rheolau' (e.e. sut gall awdurdod sydd heb ddechrau ei adolygiad CDLI gytuno i gymryd y ffigurau dosraniadau gan awdurdodau neu is-ranbarthau eraill). Yn y ddau achos arall, roedd y pryder wedi'i seilio fwy ar gysyniad dosraniadau ACLl yn hytrach na rhai is-ranbarthol, fel y mynegwyd mewn perthynas â **C6** a/neu **C8**. **Ymateb y Grŵp Llywio:** Yn amlwg mae angen testun ychwanegol yn y Brif Ddogfen, fel y gall yr Atodiadau gyfeirio ato, er mwyn egluro'n fanwl sut y byddai'r broses gydweithredu'n gweithio mewn amrywiaeth o wahanol amgylchiadau (gweler **MATER ALLWEDDOL 4**, uchod).

Atodiad A: Gogledd Cymru

Cwestiwn 11: Oes gennych chi unrhyw wybodaeth leol fanwl a fyddai'n help i wella neu herio unrhyw rai o'r manylion sydd ym mharagraffau A1 i A60 o Atodiad A? Os oes, manylwch.

Crynodeb o'r atebion a roddwyd: Roedd y cwestiwn hwn yn berthnasol i ddim ond 11 o'r 23 ymatebydd (roedd y 12 arall yn ACLl yn Ne Cymru). O'r 11 dan sylw, dim ond **dau** ymatebydd a oedd wedi cynnig unrhyw sylwadau:

- Nododd ACLl Sir Ddinbych fod adnoddau calchfaen i'r dwyrain o Ddyffryn Clwyd wedi'u lleoli yn yr AHNE.
- Awgrymodd y Gymdeithas Cynnyrch Mwynol y dylai'r testun ganlyn (sydd wedi'i addasu fymryn o'r hyn sydd wedi'i gynnwys ar hyn o bryd yn y manylion ar dudalen 25 o Atodiad A) fod yn berthnasol i'r holl ACLlau ac felly fe ddylid ei gynnwys gyda'r testun cyflwyniadol yn y ddau Atodiad ac ym Mhrif ddogfen y DTRh:

"Byddai'n rhaid i unrhyw drefniadau a rennir roi manteision o ran egwyddorion agosrwydd, capasiti amgylcheddol a meini prawf eraill ar gyfer cynaliadwyedd sy'n fwy na'r manteision o ddatblygu cronfeydd

newydd. Lle bo angen, byddai'n rhaid iddynt gael eu hadlewyrchu mewn Datganiad o Gydweithrediad is-ranbarthol, a chael sêl bendith Llywodraeth Cymru, cyn i unrhyw un o'r CDLLau cyfansoddol yn yr is-ranbarthol gael eu cyflwyno ar gyfer archwiliad".

"Hyd y gellir, dylai unrhyw ddyraniadau gael eu dynodi'n Safleoedd Penodol neu, yn niffyg hynny, yn Ardaloedd Dethol. Os gwelir, yn y pen draw, mai dim ond Ardaloedd Chwilio bras y gellir eu pennu, rhaid iddynt fod yn ddigon mawr i gynnwys cronfeydd dichonol mwy o lawer, er mwyn darparu ar gyfer yr elfen o ansicrwydd sydd ynglŷn â hyn".

Ymateb y Grŵp Llywio: Dylai'r cyntaf o'r paragraffau hyn – sydd wedi'i addasu fymryn i ddarllen "a'i drafod gyda'r RAWP" yn hytrach na "a chael sêl bendith Llywodraeth Cymru" gael ei gynnwys yn y canllaw cyffredinol ar gyfer Datganiadau o Gydweithrediad is-ranbarthol (gweler **MATER ALLWEDDOL 4**, uchod) a'i groesgyfeirio, lle bo'n briodol, yn y testun ar gyfer pob ACLI yn yr Atodiadau Rhanbarthol. Mae'r ail baragraff eisoes yn y brif ddogfen ond fe ddylid ei ailadrodd yn y testun cyflwyniadol ym mhob un o'r atodiadau rhanbarthol.

Cwestiwn 12: Oes gennych chi unrhyw wybodaeth leol fanwl a fyddai'n help i wella'r wybodaeth ffeithiol sydd yn Nhablau A3 i A5? Os oes, manylwch.

Crynodeb o'r atebion a roddwyd: Roedd y cwestiwn hwn yn berthnasol i ddim ond 11 o'r 23 ymatebydd (roedd y 12 arall yn ACLI yn Ne Cymru). Ni wnaeth unrhyw ymatebydd **sylwadau**. **Dim angen cymryd camau.**

Cwestiwn 13: Oes gennych chi unrhyw wybodaeth leol fanwl a fyddai'n help i wella neu herio unrhyw ran o'r wybodaeth a roddir am awdurdodau cynllunio lleol unigol ar dudalennau 19 i 30 o Atodiad A? Os oes, manylwch.

Crynodeb o'r atebion a roddwyd: Roedd y cwestiwn hwn yn berthnasol i ddim ond 11 o'r 23 ymatebydd (roedd y 12 arall yn ACLI yn Ne Cymru). Ni wnaeth unrhyw ymatebydd **sylwadau**. **Dim angen cymryd camau.**

Atodiad B: De Cymru

Cwestiwn 14: Oes gennych chi unrhyw wybodaeth leol fanwl a fyddai'n help i wella neu herio unrhyw rai o'r manylion sydd ym mharagraffau B1 i A86 o Atodiad B? Os oes, manylwch.

Crynodeb o'r atebion a roddwyd: Roedd y cwestiwn hwn yn berthnasol i ddim ond 15 o'r 23 ymatebydd (roedd yr wyth arall yn ACLI neu'n weithredwyr yng Ngogledd Cymru). O'r 15 dan sylw, dim ond **saith** ymatebydd a oedd wedi cynnig unrhyw sylwadau a oedd yn berthnasol i'r cwestiwn hwn:

- Roedd dau ACLI wedi ailadrodd eu pryderon am ffigurau tai, gan gyfeirio'n ôl at eu hymatebion i **C6** (gweler uchod) **Ymateb y Grŵp Llywio:** gweler yr ymatebion o dan **C6** a **MATER ALLWEDDOL 1**, uchod.
- Roedd dau ymatebydd arall wedi nodi cywiriadau angenrheidiol i'r testun sy'n cyfeirio at safle Tir Pentwys (Blaenau Gwent tudalennau 32 a 33, a Thorfaen tudalen 62). Yn ei hanfod, nid yw'r

cronfeydd yn Nhir Pentwys yn cael eu sterileiddio yn seiliedig ar benderfyniad yr apêl yn ddiweddar. Mae'r cronfeydd yn parhau i fod ar gael ar gyfer cloddio yn destun cynllun datblygu gyda ffordd fynediad amgen yn cael ei chyflwyno. **Ymateb y Grŵp Llywio:** [addasu'r testun fel yr awgrymwyd](#)

- Gofynnodd Sir Fynwy am eglurhad ynghylch y symbolau hecsagon yn Ffigurau 4.2, 4.6, 4.7 a 4.8 ac eglurhad ynghylch diffiniadau'r MSAau a'r angen, neu beidio, am leiniau clustogi. **Ymateb y Grŵp Llywio:** [addasu'r mapiau fel yr awgrymwyd](#)
- Cynigiodd Powys gywiriadau ynghylch y testun ym mharagraff B9 ynghylch rhagnentydd Afon Wysg, a nododd anghysondebau mewn perthynas â'r disgrifiad o'r ardal o amgylch Ystradgynlais, i'r de o ardal APCBB, sy'n rhan o ardal is-ranbarthol Powys, ond ni ddangosir hynny yn Ffigurau B4, B5, B6 a B7. **Ymateb y Grŵp Llywio:** [addasu'r mapiau fel sy'n briodol](#)
- Roedd un ymatebydd arall wedi gofyn a allai paragraff B23 gyfeirio at 'cyfyngedig' yn hytrach na 'fawr o gyfle' **Ymateb y Grŵp Llywio:** [addasu fel yr awgrymwyd](#)

Cwestiwn 15: Oes gennych chi unrhyw wybodaeth leol fanwl a fyddai'n help i wella'r wybodaeth ffeithiol sydd yn Nhablau B3 i B5? Os oes, manylwch.

Crynodeb o'r atebion a roddwyd: Roedd y cwestiwn hwn yn berthnasol i ddim ond 15 o'r 23 ymatebydd (roedd yr wyth arall yn ACLI neu'n weithredwyr yng Ngogledd Cymru). O'r 15 dan sylw, dim ond **dau** ymatebydd a oedd wedi cynnig unrhyw sylwadau a oedd yn berthnasol i'r cwestiwn hwn:

- Roedd yr MPA a SLR Consulting wedi argymhell newidiadau i enw'r gweithredwr ar gyfer dau o'r safleoedd yn y tablau.

Ymateb y Grŵp Llywio: [Addasiadau ffeithiol i'w gwneud yn unol â'r ceisiadau.](#)

Cwestiwn 16: Oes gennych chi unrhyw wybodaeth leol fanwl a fyddai'n help i wella neu herio unrhyw ran o'r wybodaeth a roddir am awdurdodau cynllunio lleol unigol ar dudalennau 32 i 65 o Atodiad B? Os oes, manylwch.

Crynodeb o'r atebion a roddwyd: Roedd y cwestiwn hwn yn berthnasol i ddim ond 15 o'r 23 ymatebydd (roedd yr wyth arall yn ACLI neu'n weithredwyr yng Ngogledd Cymru). O'r 15 dan sylw, dim ond **saith** ymatebydd a oedd wedi cynnig unrhyw sylwadau a oedd yn berthnasol i'r cwestiwn hwn:

- Roedd dau ACLI wedi ailadrodd eu pryderon am ffigurau tai a/neu Gyfnodau Cynllun, gan gyfeirio'n ôl at eu hymatebion i **C6** (gweler uchod)
- Roedd dau ymatebydd arall unwaith eto wedi nodi cywiriadau angenrheidiol i'r testun sy'n cyfeirio at safle Tir Pentwys yn Nhorfaen a Blaenau Gwent (gweler **C14**, uchod).
- Nododd Sir Fynwy fod ei adnoddau calchfaen mewn ardaloedd o 'gapasiti amgylcheddol cymharol isel' i ymdopi â rhagor o waith chwarela ac felly awgrymodd "*Mae'r camgymhariad hwn o ran amcanion yn haeddu trafodaeth bellach yn Atodiad B, er mwyn rhoi syniad mwy clir a realistig o allu Sir Fynwy i gwrdd â gofynion cyfunedig yr is-ranbarth*". **Ymateb y Grŵp Llywio:** [ychwanegu testun fel yr awgrymwyd](#)

- Nododd Powys y sylwadau ar ddiogelu pennau rheilffyrdd a cheiau sy'n bodoli eisoes neu rai yn y dyfodol drwy'r CDLLau a byddai'n croesawu gwybodaeth ychwanegol os oes unrhyw safleoedd o'r fath wedi'u pennu ar gyfer y tymor hirach drwy broses paratoi'r DTRh mewn perthynas â Phowys. **Ymateb y Grŵp Llywio:** nid oes safleoedd o'r fath ym Mhowys
- Darparodd Rhondda Cynon Taf ragor o fanylion ynglŷn â'r cais cynllunio i ehangu chwarel Craig-yr-Hesg. **Ymateb y Grŵp Llywio:** Mae'r cais wedi'i wrthod ers hynny, yn groes i gyngor y swyddogion, ond mae'n bosibl y caiff apêl ei chyflwyno. Diweddarur testun gyda chyngor gan Ysgrifennydd RAWP

Y Broses Ymgynghori

Cwestiwn 17: Ydych chi'n meddwl bod y broses ymgynghori, yn cynnwys yr arolwg hwn, yn ddigonol ac yn addas i'w diben? Os nad ydych, eglurwch pa welliannau yr hoffech eu gweld o ran yr adolygiad hwn neu adolygiadau yn y dyfodol.

Crynodeb o'r atebion a roddwyd: Dywedodd **deg** ymatebydd 'ydy' ac ni chynigiodd **12** arall unrhyw sylwadau. Dim ond **un** ymateb negyddol a gafwyd, gan ACLI yn Ne Cymru a oedd yn cwyno bod pryderon cynharach am ddata tai, fel y mynegwyd yn ystod cyfarfod blaenorol RAWP, wedi cael eu diystyru. (*Yn ymarferol roedd y pryderon hynny wedi'u hystyried ac ymatebwyd i'r ACLI ar y pryd i esbonio pam na chafodd y fethodoleg ei newid*). **Ymateb y Grŵp Llywio:** O ystyried y ffaith bod camau rhesymol wedi'u cymryd, ar y pryd, i fynd i'r afael â phryderon yr ACLI unigol hwn, a bod cyfleoedd wedyn i bob parti fynegi eu barn yn ystod y brif ymarfer ymgynghori, ni ystyrir bod angen gwneud unrhyw newidiadau i'r broses ymgynghori.

Ac yn Olaf ...

Cwestiwn 18: Ydych chi'n meddwl bod yr ail Adolygiad hwn o'r Datganiadau Technegol Rhanbarthol yn debygol o fod yn help i symud tuag at system chwarela fwy cynaliadwy yng Nghymru, yn y blynyddoedd i ddod? Os nad ydych, eglurwch pam.

Crynodeb o'r atebion a roddwyd: Dywedodd **naw** ymatebydd 'ydy', ond mewn tri achos roedd hyn gydag amodau, gan gynnwys ffafriaeth dros ddosraniadau is-ranbarthol, cysylltiadau uniongyrchol â'r FfDC a'r angen am "*hyblygrwydd i addasu i anghenion y farchnad nawr ac yn y dyfodol*". Mewn **dau** achos arall, roedd yr ymatebwyr wedi mynegi amodau mwy sylweddol, gyda chytundeb yn amodol ar fynd i'r afael yn foddhaol â'r pryderon yn gysylltiedig â **C6** a **C8**. Roedd **un** ACLI arall wedi anghytuno'n bendant, oherwydd pryderon o dan **C6**. Nid oedd y **deg** ymatebydd arall wedi cynnig unrhyw sylw. **Ymateb y Grŵp Llywio:** Mae'r newidiadau sy'n angenrheidiol yma eisoes wedi'u nodi mewn perthynas â **C6** a **C8**, uchod. Cynhaliwyd cyfarfod ychwanegol ym mis Chwefror 2020 rhwng Llywodraeth Cymru, Ysgrifennydd SWRAWP, yr Ymgynghorydd a thri grŵp is-ranbarthol yr ACLI lle mynegwyd y pryderon hyn. Roedd hyn yn golygu bod modd trafod a datrys y materion.

Cwestiwn 19: Os ydych yn ymwneud yn agos â rhoi'r broses Cynllun Datblygu Lleol ar waith yng Nghymru, ydych chi'n credu bod y Datganiadau diwygiedig yn debygol o fod o gymorth yn arwain y broses honno ac yn dylanwadu arni? Os nad ydych, eglurwch pa welliannau yr hoffech chi eu gweld.

Crynodeb o'r atebion a roddwyd: Dywedodd **naw** ymatebydd 'ydw', ond mewn un achos roedd hyn eto yn amodol ar fynd i'r afael yn foddhaol â'r pryderon yn gysylltiedig â C6 a C8. Dywedodd **tri** arall 'na', gan nodi unwaith eto eu pryderon o dan C6 fel y rheswm dros eu hanfodlonrwydd. Nid oedd yr **11** ymatebydd arall wedi cynnig unrhyw sylw. **Ymateb y Grŵp Llywio:** Eto, mae'r newidiadau sy'n angenrheidiol yma wedi'u trafod eisoes mewn perthynas â C6, uchod.

Cwestiwn 20: ... ac a oes unrhyw sylwadau eraill yr hoffech eu gwneud mewn perthynas ag unrhyw agwedd o'r Adolygiad o'r Datganiadau Technegol Rhanbarthol?

Crynodeb o'r atebion a roddwyd: Roedd **15** o'r 23 ymatebydd wedi ymateb i'r cwestiwn hwn (nid oedd yr **wyth** arall wedi cynnig unrhyw awgrymiadau). Mewn sawl achos, nid oedd y rhain ond yn ailadrodd y pryderon a fynegwyd o dan C6 a C8, ond cyflwynwyd amrywiaeth o sylwadau ychwanegol hefyd. Mae'r rhain wedi'u crynhoi isod a **nodir ymatebion awgrymedig mewn glas ar gyfer pob sylw.**

1. Nododd y Gymdeithas Cynnyrch Mwynol efallai y byddai'n bosibl diweddarar'r DTRh gyda ffigurau gwerthiannau 2018. **Ymateb y Grŵp Llywio:** **Gweler yr ymateb i FATER ALLWEDDOL 5, uchod.**
2. Gan nad yw dyheadau LIC am dwf yn cael eu hadlewyrchu yn ffigurau tai'r FfDC drafft, dylid talu mwy o sylw i'r galw o fathau adeiladu eraill, ac nid tai yn unig. **Ymateb y Grŵp Llywio:** **Yng ngoleuni'r ymateb y cytunwyd arno i FATER ALLWEDDOL 1, nad yw'n golygu dibynnu ar ffigurau'r FfDC drafft, cytunwyd i ddefnyddio ffigurau tai, at ddibenion yr 2^{il} Adolygiad, fel dangosydd priodol o weithgarwch economaidd ehangach, gan gynnwys mathau adeiladu eraill.**
3. Dylid addasu tabl 3.3 i ddangos cofnod ar wahân ar gyfer Cyngor Sir Benfro ac APCAP. **Ymateb y Grŵp Llywio:** **Cytuno.**
4. Mae RTS2 yn cynnig cyfle enfawr i ddefnyddio'r egwyddorion Rheoli Adnoddau Naturiol yn Gynaliadwy fel y nodwyd yn Neddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016 a chynllunio ar gyfer mwynau mewn ffordd fwy cynaliadwy ac yn y lleoliadau mwyaf cynaliadwy o fewn ardaloedd marchnad is-ranbarthol yn hytrach nag o fewn ffiniau awdurdod lleol mympwyol. **Ymateb y Grŵp Llywio:** **Dylid cynnwys testun ychwanegol ynghylch y cysylltiad â Deddf 2016, ond gweler C6 a MATER ALLWEDDOL 3, uchod, am drafodaeth ynghylch dosraniadau is-ranbarthol yn erbyn rhai'r ACLI.**
5. Gellid codi'r sylwadau ym mharagraff 3.17 o'r drafft a'u defnyddio fel tystiolaeth gan ddarparwyr gwasanaethau eraill, gan danseilio'r system sy'n dilyn y cynllun. **Ymateb y Grŵp Llywio:** **Caiff y testun ym mharagraff 3.17 ei gymhwyso gan y paragraff sy'n dilyn yn syth ar ei ôl, 3.18.**
6. Mae paragraff B79 o Atodiad B yn nodi bod cyfeiriad at 'Gyfnod y Cynllun' yn golygu dyddiad terfyn y CDLI sydd wedi'i fabwysiadu neu sy'n cael ei baratoi (pa un bynnag yw'r hwyraf) ar gyfer

yr awdurdod cynllunio hwnnw. Mae CS Fynwy eisoes wedi gofyn am eglurhad ynglŷn â 'chynnod y cynllun' sy'n berthnasol iddo ac fe'i hysbyswyd y byddai'n 2033 a 10 mlynedd, felly 2043, am fod cynllun newydd wrthi'n cael ei baratoi. **Ymateb y Grŵp Llywio:** Ymdrinnir â mater Cyfnod y Cynllun dan C3, uchod.

7. Dylai'r DTRh nodi sut mae ACLlau sy'n diwallu dosraniadau awdurdodau cyfagos o fewn eu his-ranbarth yn cael eu digolledu gan yr awdurdodau hynny am wneud hynny. Dylai hefyd ystyried goblygiadau tai modiwl ar y galw am agregau ac asesu p'un a fyddai hyn yn effeithio ar y ddarpariaeth o agregau i'r dyfodol. **Ymateb y Grŵp Llywio:** Ymdrinnir â'r angen i gynnwys eglurhad ar faterion yn ymwneud â chydweithredu rhwng yr ACLlau o dan C10, a **MATER ALLWEDDOL 4**, uchod, er nad yw mater digolledu'n codi. Nid oes modd ymdrin â thai modiwl heb dystiolaeth berthnasol ar y mater.
8. Pwysleisio bod y cronfeydd a'r dyraniadau yn ofyniad sylfaenol, ac er mwyn sicrhau cronfeydd newydd cymharol gymedrol gallai ceisiadau i gwrdd â'r gofynion sylfaenol fod am gronfeydd sylweddol uwch. **Ymateb y Grŵp Llywio:** Cytuno y gellir ychwanegu'r pwyslais hwn.
9. Rhaid nodi'n glir rôl "Datganiadau Tir Cyffredin" a'r mecanweithiau sy'n gysylltiedig â'u paratoi. **Ymateb y Grŵp Llywio:** At ddibenion y DTRh, y rhain yw'r "Datganiadau o Gydweithrediad Is-ranbarthol" arfaethedig, fel y trafodwyd o dan C10 a **MATER ALLWEDDOL 4**, uchod.
10. Mae'r FfDC drafft fwy neu lai wedi haneru'r amcanestyniadau o dwf tai, ond gallai mesurau eraill ddylanwadu ar y ffyrdd o ddarogan y galw am agregau. **Ymateb y Grŵp Llywio:** Nid yw hwn bellach yn peri pryder – gweler Eitem 2 uchod.
11. O ystyried amseriad y cam mae CDLI Sir y Fflint wedi'i gyrraedd, mae'r Cyngor eisoes wedi cymeradwyo dull y DTRh a argymhellir ar gyfer Sir y Fflint ac Is-ranbarth Gogledd-ddwyrain Cymru. **Ymateb y Grŵp Llywio:** Nodwyd.
12. Mae tabl 3.3 yn nodi'n gywir mai gofyniad tai Torfaen a'r gofyniad tai blynyddol yw 4,700 a 313 yn y drefn honno. Fodd bynnag, mae tabl 5.3 yn nodi mai gofyniad tai blynyddol Torfaen yw 383. **Ymateb y Grŵp Llywio:** Cytuno, mae angen cywiro'r ffaith hon, yn ogystal â gwneud newidiadau cyfatebol i'r canrannau a'r dosraniadau, cyn eu trosglwyddo i Atodiad B.
13. Gofyniad tai Pen-y-bont ar Ogwr yw 9,690, neu 646 bob blwyddyn, yn hytrach na 8,153 neu 544 bob blwyddyn fel sydd wedi'i nodi yn nhablau 3.3 a 5.3. Gofyniad gweddilliol Pen-y-bont ar Ogwr yw'r ffigwr o 8,153 gan ei fod wedi codi 1537 o dai yn ystod y cyfnod rhwng dechrau paratoi'r cynllun (2006) a'r adeg y mabwysiadwyd y cynllun (2009). Serch hynny, dylai'r gofyniad tai ar gyfer cyfnod cyffredinol y cynllun rhwng 2006 – 2021, fel sydd wedi'i nodi yn nhabl 3.3, fod yn 9,690. Mae'r gofyniad tai o 9,690 hefyd yn cael ei nodi'n gyson yn ei gyd-astudiaethau argaeledd tir ar gyfer tai blynyddol. **Ymateb y Grŵp Llywio:** Rhaid defnyddio'r wybodaeth newydd hon, ar ôl gwirio gyda Phen-y-bont ar Ogwr. Os cytunir, bydd angen gwneud newidiadau cyfatebol i'r canrannau a'r dosraniadau yn Nhabl 5.3, cyn eu trosglwyddo i Atodiad B.
14. Gofyniad tai CDLI PCBB yw 1,990, neu 133 y flwyddyn. Gofyniad tai CDLI mabwysiedig Merthyr Tudful yw 2,250, neu 150 y flwyddyn. Felly, 'y gofyniad tai blynyddol i'r dyfodol o Gynlluniau

Lleol' cyfunedig ar gyfer yr awdurdodau lleol hyn yw 283 y flwyddyn (fel y nodwyd yn barod).

Ymateb y Grŵp Llywio: nid oes angen newid.

15. Gofyniad tai Conwy + PC Eryri yw 7,320 (6,520 yng Nghonwy, 770 yn PC Eryri) neu 488 y flwyddyn, yn hytrach na 7,350 neu 490 y flwyddyn fel sydd wedi'i nodi yn nhabl 3.3 a 5.3.
Ymateb y Grŵp Llywio: Rhaid gwneud y mân gywiriad hwn, ynghyd â newidiadau cyfatebol i ganrannau a dosraniadau yn Nhabl 5.2, cyn eu trosglwyddo i Atodiad A.
16. Mae adnoddau llechi sylweddol yng Ngwynedd yn ogystal â gwastraff llechi eilaidd a ddefnyddir yn lle agregau crai, ac mae deunydd o'r fath wedi'i dderbyn mwy a mwy ar gyfer sawl defnydd adeiladu dros y blynyddoedd diwethaf. Fodd bynnag, er bod llechi ar gael, mae defnydd arbenigol sy'n gofyn am agregau manyleb uchel, fel cerrig ffordd sydd â gwerth cerrig caboledig uchel. Er nad oes gofyniad am ddyraniadau Creigiau Caled yn CDLI Gwynedd a Môn, ni ddylai sefyllfa o'r fath atal cyflwyno ceisiadau am gronfeydd creigiau caled arbenigol. **Ymateb y Grŵp Llywio:** Cytuno, rhaid pwysleisio hyn yn Atodiad A, yn ogystal â nodi'r dynodiad WHS arfaethedig a allai gyfyngu ar fynediad at adnoddau llechi at ddibenion agregau eilaidd.
17. Rhaid i'r adroddiad gynnig eglurhad llawnach ynghylch pam y defnyddiwyd tai fel dangosydd – efallai fel adran Cwestiynau Cyffredin? **Ymateb y Grŵp Llywio:** Cytunir y byddai tudalen Cwestiynau Cyffredin yn ddefnyddiol, ond efallai ar ffurf tudalen we ar wahân, a gynhelir gan Lywodraeth Cymru, yn hytrach nag o fewn y DTRh. Y rheswm dros hyn yw oherwydd bydd y rhan fwyaf o bobl sy'n defnyddio'r DTRh eisoes yn gyfarwydd â'r materion technegol.
18. Mae CDLI Wrecsam wedi cyrraedd y Cam Archwilio. **Ymateb y Grŵp Llywio:** Nodwyd.